

The Torah, What Is To Become Of Her?!: Rabbi Yose & The Torah Herself

Rabbanit Leah Sarna | י"ב אייר | התשפ"ב | Drisha Institute for Jewish Education

Talmud Bavli Kiddushin 52b

MISHNA: With regard to a priest **who betroths** a woman **with his portion** of offerings, **whether** he did so with **offerings of the most sacred order** or **whether** he did so with **offerings of lesser sanctity**, **she is not betrothed**. One who betroths a woman **with second tithe**, **whether unwittingly** or **intentionally**, **has not betrothed** her; this is **the statement of Rabbi Meir**. **Rabbi Yehuda says:** If he did so **unwittingly** he **has not betrothed** her, but if he did so **intentionally** he **has betrothed** her. **And** with regard to one who betroths a woman **with consecrated** property belonging to the Temple treasury, if he does so **intentionally** he **has betrothed** her, **and** if he does so **unwittingly** he **has not betrothed** her; this is **the statement of Rabbi Meir**. **Rabbi Yehuda says** the opposite: If he does so **unwittingly** he **has betrothed** her, but if he does so **intentionally** he **has not betrothed** her.

Gemara: **The Sages taught:** **After the death of Rabbi Meir, Rabbi Yehuda said to his students: Do not let the students of Rabbi Meir enter here** into our house of study, **because they are vexatious** [*kanteranim*]. **And they do not come to study Torah**, but **rather they come to overwhelm me with halakhot**.

Sumakhos, a student of Rabbi Meir, **pushed and entered** anyway. **He said to them: This is what Rabbi Meir taught me:** With regard to a priest **who betroths** a woman **with his portion** of the offerings, **whether** he did so with **offerings of the most sacred order** or **whether** he used **offerings of lesser sanctity**, **he has not betrothed** her.

Upon hearing this, **Rabbi Yehuda became angry** with his students. **He said to them: Didn't I say this to you: Do not let the students of Rabbi Meir enter here** into our house of study, **because they are vexatious? And they do not come to study Torah**, but **rather they come to overwhelm me with halakhot**. Rabbi Yehuda explained his objection to the statement of Rabbi Meir: This *halakha* is not relevant, **as from where** would a woman appear **in the Temple courtyard?** Women may not enter the area of the Temple courtyard where the priests eat the offerings of the most sacred order, so there is no reason to address an impossible scenario.

Rabbi Yosei, who was present, **said: They will say: Meir died, Yehuda grew angry**, and **Yosei remained silent; what will become of the words of Torah?** He said: In fact, this *halakha* is relevant; **but isn't**

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף נב עמוד ב

מתני'. המקדש בחלקו, בין קדשי קדשים בין קדשים קלים - אינה מקודשת. במעשר שני, בין שוגג בין מזיד - לא קידש, דברי רבי מאיר; רבי יהודה אומר: בשוגג - לא קידש, במזיד - קידש. ובהקדש, במזיד - קידש, ובשוגג - לא קידש, דברי ר' מאיר; רבי יהודה אומר: בשוגג - קידש, במזיד - לא קידש.

גמ'. תנו רבנן: לאחר פטירתו של ר' מאיר, אמר להם רבי יהודה לתלמידיו: אל יכנסו תלמידי רבי מאיר לכאן, מפני שקנתרנים הם, ולא ללמוד תורה הם באים, אלא לקפחני בהלכות הם באים.

דחק סומכוס ונכנס, אמר להם, כך שנה לי ר' מאיר: המקדש בחלקו, בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים - לא קידש.

כעס ר' יהודה עליהם, אמר להם, לא כך אמרתי לכם: אל יכנסו מתלמידי ר"מ לכאן, מפני שקנתרנים הם, ולא ללמוד תורה הם באים, אלא לקפחני בהלכות הם באים? וכי אשה בעזרה מנין!

it common for a man to accept betrothal for his daughter in the Temple courtyard? There is no need to give the betrothal item directly to the woman; it can be given to her father. **And additionally, isn't it common for a woman to designate an agent for herself to accept her betrothal in the courtyard? And furthermore: What** would be the *halakha* if the woman **pushed and entered?** Since it is possible for her to do so, the *halakha* in such a case must be determined.

It is taught in a *baraita* that the Sages discussed the issue of a priest who betroths a woman with his portion of offerings of the most sacred order: **Rabbi Yehuda says she is betrothed**, and **Rabbi Yosei says she is not betrothed**. **Rabbi Yoḥanan says: Both of them derived** their opinions from **one verse**, which states that the priests have a right to a portion of offerings of the most sacred order, but they explained it in different ways. The verse states: **"This shall be yours of the most holy things, reserved from the fire"** (Numbers 18:9). **Rabbi Yehuda holds** that the term **"yours"** indicates that the portion the priest receives is intended for you, i.e., a priest, **and for all your needs**, including betrothing a woman. **And Rabbi Yosei holds** that the verse compares the priest's portion **to the fire** on the altar: **Just as** the portion burned on the **fire** is **for** the fire's **consumption**, **so too**, the priest's portion **is also for consumption** alone, and not for any other purpose.

Rabbi Yoḥanan says: They counted the opinions among the Sages, **and they concluded:** With regard to **one who betroths** a woman **with his portion** of the offerings, **whether** he did so with **offerings of the most sacred order or whether** he used the **offerings of lesser sanctity**, he **has not betrothed** her, in accordance with the opinion of Rabbi Yosei. **And Rav says: It is still** a matter of **dispute** and they did not reach that conclusion. **Abaye said: It is reasonable** to rule **in accordance with** the report of **Rabbi Yoḥanan**, who says that the *halakha* was decided in accordance with the opinion of Rabbi Yosei.

אמר ר' יוסי, יאמרו: מאיר שכב, יהודה כעס, יוסי שתק, דברי תורה מה תהא עליה! וכי אין אדם עשוי לקבל קידושין לבתו בעזרה? ואין אשה עשויה לעשות לה שליח לקבל קידושיה בעזרה? ועוד, דחקה ונכנסה, מאי?

תניא רבי יהודה אומר מקודשת רבי יוסי אומר אינה מקודשת אמר רבי יוחנן שניהם מקרא אחד דרשו זה יהיה לך מקדש הקדשים מן האש רבי יהודה סבר לך ולכל צרכיך ורבי יוסי סבר כאש מה אש לאכילה אף הוא נמי לאכילה

אמר רבי יוחנן נמנו וגמרו המקדש בחלקו בין קדשי קדשים ובין קדשים קלים לא קידש ורב אמר עדיין היא מחלוקת אמר אביי כוותיה דרבי יוחנן מסתברא...

רש"י

וכי אשה בעזרה מנין - דקתני קדשי קדשים והרי אם יוציאום חוץ לעזרה אפילו לעזרת נשים הם נפסלים ביוצא ונשים אין נכנסות לה

תוספות

וכי אשה בעזרה מנין - פי' הקונטרס דאין אשה נכנסת בעזרה כדתנן פ"ק דכלים ולא דק דלא אשכחן בשום דוכתא דנשים אסורות ליכנס בעזרה שהרי בפרק קמא דכלים תנן החיל מקודש הימנו שאין טמא מת נכנס לשם למעלה הימנו עזרת ישראל שאין מחוסר כפורים נכנס לשם וחייבים עליה חטאת למעלה הימנו עזרת כהנים שאין ישראלים נכנסים לשם אלא בשעת צרכיהם לסמיכה שחיטה תנופה ולא קתני נשים שאין נכנסות שם ועוד תנן בפרק כל הפסולין (זבחים דף לא:): שהשחיטה כשרה בנשים א"כ יכולה ליכנס בעזרה ועוד הרי סוטה ונזירה נכנסות בעזרה להניף לכך נראה לי וכי אשה בעזרה להתקדש מנין הרי אין רגילות שתכנס לשם כדי להתקדש שהרי בזיון הוא ומילתא דלא שכיחא היא ולא איירי תנא מזה:

שו"ת מהר"י מברונא סימן רסט

אבל לענין דינא היכא דאית ליה לתלמיד עסק עם חד, ונראה לתלמיד שהדין עמו ונראה לרב שהדין עם השני, וחפץ התלמיד לברר דבריו לפני חכמי הדור שהדין עמו פשיטא שאין כוח לרב שיגזור עליו שיחזור בו, דא"כ תורה מה תהא עליה

In Conclusion

Esther Rabbah 7

(The Sefaria Midrash Rabbah)

Haman said to Ahashverosh: 'The God of these people hated licentiousness. Provide them with prostitutes, make a banquet for them, and decree that they must all attend and eat and drink and do as they please,' as it is stated: "To act in accordance with the wishes of each man" (Esther 1:8).

When Mordechai saw this, he arose and proclaimed, saying to them: 'Do not go to eat at the banquet of Ahashverosh, who invited you only to prosecute you, so there will be a basis for the attribute of justice to prosecute you before the Holy One blessed be He.' They did not heed the words of Mordechai, and they all went to the banquet house.

Rabbi Yishmael said: Eighteen thousand five hundred went to the banquet house and ate, drank, became intoxicated, and were corrupted. Immediately, the Accuser arose and informed on them before the Holy One blessed be He and said before Him: 'Master of the universe! How long will you cleave to this nation, who remove their heart and their trust from you? If you will, eliminate this nation from the world because they are not repenting before you.' The Holy One blessed be He said: 'What will become of the Torah?' He said to Him: 'Master of the universe! It will be satisfied with those above. He also resolved to eradicate Israel. At that moment, the Holy One blessed be He said: 'Why do I need a nation for which I made many of my signs and wonders against all who rose against them to harm them? "I would terminate their memory from man"' (Deuteronomy 32:26).

Immediately, the Holy One blessed be He said to the Accuser, 'bring Me a scroll, and I will write eradication on it.' At that moment, the Accuser went and brought Him a scroll and He wrote on it. Immediately, the Torah emerged in widow's garb and raised its voice in weeping before the Holy One blessed be He, and the ministering angels screamed in response to its weeping. They said before Him: 'Master of the universe, if Israel is abolished from the world, what need is there for us in the world, as it is stated: "Behold, their angels cry out outside, the messengers of peace weep bitterly"' (Isaiah 33:7).

אסתר רבה (וילנא) פרשה ז

אמר המן לאחשוורוש אלהיהם של אלו שונא זמה העמד להם זונות ועשה להם משתה וגזר עליהם שיבואו כולם ויאכלו וישתו ויעשו כרצונם שנאמר לעשות כרצון איש ואיש,

כיון שראה מרדכי כך עמד והכריז עליהם ואמר להם לא תלכו לאכול בסעודתו של אחשוורוש שלא הזמין אתכם כי אם ללמד עליכם קטיגוריא כדי שיהא פתחון פה עם מדת הדין לקטרג עליכם לפני הקדוש ברוך הוא ולא שמעו לדברי מרדכי והלכו כולם לבית המשתה,

א"ר ישמעאל שמונה עשר אלף וחמש מאות הלכו לבית המשתה ואכלו ושתו ונשתכרו ונתקלקלו, מיד עמד שטן והלשין עליהם לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לפניו רבונו של עולם עד מתי תדבק באומה זו שהם מפרישין לבכם ואמונתם ממך, אם רצונך אבד אומה זו מן העולם, כי אינם באים בתשובה לפניך, אמר הקדוש ברוך הוא תורה מה תהא עליה, אמר לפניו רבש"ע תסתפק בעליונים וגם השוה דעתו למחות את ישראל, באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא למה לי אומה שבשבילה הרביתי אותותי ומופתי לכל הקמים עליהם לרעה (שם דברים/ ל"ב) אשביטה מאנוש זכרם

מיד אמר הקדוש ברוך הוא לשטן הבא לי מגילה ואכתוב עליה כלייה, באותה שעה הלך השטן והביא לו מגילה וכתב עליה מיד יצתה התורה בבגדי אלמנות ונתנה קולה בבכי לפני הקדוש ברוך הוא וגם מלאכי השרת צעקו לקול בכייתה, ואמרו לפניו רבש"ע אם ישראל בטלים מן העולם אנו למה אנו צריכין בעולם שנא' (ישעיה ל"ג) הן אראלם צעקו חוצה מלאכי שלום מר יבכיון, כיון ששמעו חמה ולבנה כך אספו נגהם שנאמר (שם/ ישעיהו/ נ') אלביש שמים קדרות ושק אשים כסותם,

When the sun and the moon heard this, they withheld their light, as it is stated: "I will garb the heavens with blackness and make sackcloth their garment" (Isaiah 50:3).

At that moment, Eliyahu of blessed memory ran in a panic to the eternal patriarchs, and to Moses son of Amram, and said to them: 'How long will the patriarchs of the world remain dormant in sleep, and not pay attention to the trouble which your descendants are undergoing, over which the ministering angels, the sun, the moon, the stars, the constellations, the heavens, the earth, and all the hosts of the heavens are weeping bitterly, and you are standing by, and not paying attention?' They said to him: 'Why?' He said to them: 'Because they derived benefit from the banquet of Aḥashverosh. Because of that, a decree was issued against them to eliminate them from this world and to expunge their memory.'

Abraham, Isaac, and Jacob said to him: 'If they violated the laws of the Holy One blessed be He and their decree was sealed, what can we do?' Eliyahu then said to Moses: 'Loyal shepherd, how many times have you stood in the breach on Israel's behalf, and you cancelled the decree so He would not destroy, as it is stated: "Were it not for Moses, His chosen one, who stood before Him in the breach to turn back His wrath from destruction" (Psalms 106:23). How will you respond to this trouble, "for the children have come to the birth stool, [but there is no strength to give birth]"?' (Isaiah 37:3).

Moses said to him: 'Is there an honest person in this generation?' He said to him: 'There is, and his name is Mordekhai.' He said to him: 'Go and let him know, so that he will stand in prayer there, and I will do so from here, and we will ask for mercy for them before the Holy One blessed be He.' He [Eliyahu] said to him: 'Loyal shepherd, the letter of annihilation of Israel has already been written.' Moses said to him: 'If it is sealed in mortar, our prayer will be heard, but if it is sealed in blood, what was [decreed] will be.' He said to him: 'It is sealed with mortar.' Moses said to him: 'Go and let Mordekhai know.' He immediately went and let Mordekhai know; that is what is written: "Mordekhai knew everything that had been done, and Mordekhai rent his garments" (Esther 4:1). When they told Esther, immediately, "the queen was greatly agitated" (Esther 4:4). What is the meaning of agitated? It teaches that she began menstruating.

באותה שעה רץ אליהו זכור לטוב בבהלה אצל אבות העולם, ואצל משה בן עמרם, ואמר להם עד מתי אבות העולם רדומים בשינה ואי אתם משגיחים על הצרה שבניכם שרויין בה כי מלאכי השרת וחמה ולבנה וכוכבים ומזלות ושמים וארץ וכל צבא המרום בוכים במרר ואתם עומדים מנגד ואינכם משגיחים, אמרו לו מפני מה, אמר להם מפני שנהנו ישראל מסעודתו של אחשוורוש ובעבור זאת נגזרה עליהם גזירה לכלותם מן העולם ולאבד את זכרם,

אמרו לו אברהם יצחק ויעקב אם הם עברו על דת הקדוש ברוך הוא ונחתמה גזירתם מה אנו יכולים לעשות, חזר אליהו ואמר לו למשה אי רועה נאמן כמה פעמים עמדת על הפרץ לישראל ובטלת גזירתם בלבתי השחית שנאמר (תהלים ק"ו) לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית, מה תענה על הצרה הזאת (ישעיה ל"ז) כי באו בניו עד משבר וגו',

אמר לו משה כלום יש אדם כשר באותו הדור אמר לו יש ושמו מרדכי, אמר לו לך והודיעו כדי שיעמוד הוא משם בתפלה ואני מכאן ונבקש רחמים עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, אמר לו רועה נאמן כבר נכתבה אגרת כלייה על ישראל, אמר לו משה אם בטיט היא חתומה, תפלתנו נשמעת, ואם בדם נחתמה מה שהיה הוא, אמר לו בטיט היא חתומה, אמר לו משה רבינו לך והודיע למרדכי, מיד הלך והודיע למרדכי, הה"ד ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו, כיון שהגידו לאסתר מיד ותתחלחל המלכה מאד, מהו ותתחלחל מלמד שפרסה נדה.

